

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres

Het Dagelijks bestuur
Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
Postbus 9154
3007 AD ROTTERDAM

Datum 3 juni 2025
Betreft Afronding SiSa-review 2023

**DG Openbaar Bestuur &
Democr Rechtsstaat**
DGOBDR-BFR-Regelg.
Toezicht & Monitoring

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Onze referentie
2025-0000349967

Uw referentie

Contactpersoon
Gajane Farojan
PostbusIBI@minbzk.nl

Bijlagen
1

Uw gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling viel dit jaar in de selectie van de Auditdienst Rijk (ADR) voor de zogeheten SiSa-review over 2023. Bijgaand vindt u het rapport van de ADR met de bevindingen.

De SiSa-review is een onderzoek dat door de ADR in opdracht van het ministerie van BZK wordt verricht, met als doel:

- Het verkrijgen van een objectief en hoogwaardig beeld van de kwaliteit van de accountantscontrole, voor wat betreft de controle van de SiSa (waarmee geen representativiteit of assurance door de ADR wordt verschaft):
  - In de vorm van een rapport van feitelijke bevindingen wordt door de ADR gerapporteerd over de uitkomsten van de reviews en over relevante aandachtspunten, om inzicht te geven in de algemene aanpak en de regelingen zelf, die volgen uit de deelwaarneming.
  - Dit beeld heeft niet als doel de rechtmatigheid van de bestedingen vast te stellen, die voortvloeien uit de specifieke uitkeringen. Daarvoor is het oordeel van de controlerend accountant van de gemeente of provincie leidend.
  - De review draagt voorts bij aan het inzicht van BZK en de betrokken ministeries in de werking van het M&O-beleid en de aanpassing van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole.

In dat kader heeft de ADR dit jaar het controledossier van uw externe accountant onderzocht voor de jaarrekening 2023. U kunt over de specifieke bevindingen van de ADR ten aanzien van het controledossier van uw organisatie contact opnemen met uw accountant.

Dank voor al uw inspanningen en de door u verleende medewerking.

Hoogachtend,
de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

M.G. Visser
Directeur Bestuur, Financiën en Regio's

**DG Openbaar Bestuur &
Democr Rechtsstaat**
DGOBDR-BFR-Regelg.
Toezicht & Monitoring

Datum
3 juni 2025

Onze referentie
2025-0000349967

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Rapport

Reviews accountantswerkzaamheden SiSa 2023

Colofon

Titel	Rapport Reviews accountantswerkzaamheden SiSa 2023
Uitgebracht aan	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Datum	21 januari 2025
Kenmerk	2025-0000014620
Referentienummer	2024-BZK-022

Inlichtingen
Auditdienst Rijk
070-342 7700

Inhoud

1	Aanleiding opdracht—4
1.1	Reviews als sluitstuk van beleid ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving—4
1.1.1	Inleiding—4
1.1.2	Werkzaamheden—5
1.1.3	Leeswijzer—5
2	Uitkomsten reviews—6
2.1	Toetsings- en wegingskader—6
2.2	Reviewuitkomsten per dossier, inzake de toepassing van de punten uit het toetsings- en wegingskader BZK—7
2.3	Reviewuitkomsten, inzake de toepassing van de 9 rechtmatigheidscriteria bij de controle op de rechtmatigheid van specifieke uitkeringen—10
2.4	Mogelijke verbeterpunten voor wet- en regelgeving—11
3	Verantwoording Onderzoek—12
3.1	Werkzaamheden en afbakening—12
3.2	Grondslagen en beperkingen van onze werkzaamheden—12
3.3	Gebruik en verspreiding rapport—12
4	Ondertekening—14

1 Aanleiding opdracht

1.1 **Reviews als sluitstuk van beleid ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving**

1.1.1 *Inleiding*

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft een coördinerende systeemverantwoordelijkheid voor de SiSa-controles. In de SiSa-systematiek leggen de medeoverheden verantwoording af over de bestedingen van de specifieke uitkeringen door middel van de SiSa bijlage in de jaarrekening. De accountant van de medeoverheid controleert de jaarrekening en daarmee ook de SiSa bijlage en geeft daarbij een controleverklaring af. De controleverklaring van de accountant dekt ook de rechtmatigheid van de SiSa bestedingen af. Als sluitstuk van het departementale beleid ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-beleid) heeft het ministerie van BZK, mede namens de betrokken ministeries, een reviewbeleid op deze accountantswerkzaamheden ontworpen. Het ministerie van BZK heeft de Auditdienst Rijk verzocht om op basis van de Comptabiliteitswet 2016 en het Besluit Auditdienst Rijk in dit kader reviews op de accountantswerkzaamheden inzake SiSa uit te voeren over 2023 en aan het ministerie een samenvatting van de uitkomsten daarvan te sturen. Daarbij gaat het om het uitvoeren van een aantal vooraf door het ministerie van BZK aangewezen reviews.

De ministers van de departementen die specifieke uitkeringen aan medeoverheden verstrekken dienen op grond van de Comptabiliteitswet 2016 en de wet- en regelgeving met betrekking tot de specifieke uitkeringen informatie te verkrijgen over de betrouwbaarheid en de rechtmatigheid van de verantwoordingsinformatie van de medeoverheden. Mede op grond hiervan stellen de ministers de specifieke uitkeringen vast. Deze informatie wordt onder meer verkregen door de inzet van het instrument accountantsonderzoek. De medeoverheden zijn daarbij gehouden om aan een accountant de opdracht te verstrekken om met inachtneming van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 en de wet- en regelgeving inzake de specifieke uitkeringen, werkzaamheden ten aanzien van de SiSa-bijlage te verrichten en over de uitkomsten daarvan te rapporteren. De ministers laten als sluitstuk van het M&O-beleid periodiek reviews op deze accountantswerkzaamheden uitvoeren. De uitkomsten hiervan nemen de ministers mede in beschouwing bij de evaluatie van het M&O-beleid. De minister van BZK coördineert dit in het kader van SiSa voor de betrokken ministeries.

Primair doel van de reviews is onderzoek te doen naar de toepassing van de aanwijzingen, door de accountants, uit de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 en van de specifieke toetspunten uit de wet- en regelgeving inzake de te onderzoeken specifieke uitkeringen (zie bijlage 1: geselecteerde specifieke regelingen met specifieke toetspunten). Een review is gericht op de vastleggingen die op grond van deze voorschriften in het dossier van de betrokken accountant aanwezig behoren te zijn als bewijs van de uitvoering van de werkzaamheden die voortvloeien uit deze voorschriften en de grondslag vormen voor de controleverklaringen bij de jaarverantwoordingen van de medeoverheden. Secundair doel van de reviews is het signaleren van mogelijkheden ter verbetering van de wet- en regelgeving, in het bijzonder de Nota Verwachtingen Accountantscontrole.

De reviews zijn niet bedoeld om een uitspraak te doen over de rechtmatigheid van de bestedingen door de medeoverheden of over de getrouwheid van hun verantwoordingsinformatie.

Van elke individuele review hebben wij de constatering vastgelegd in een besprekingsverslag, dat wij voor hoor en wederhoor voorgelegd hebben aan de betrokken accountant. Constateringen zijn tijdens de dossierreview geconstateerde afwijkingen ten opzichte van de in de opdrachtbevestiging opgenomen toetspunten. Op basis van het met het ministerie van BZK overeengekomen toetsings- en wegingskader (zie hoofdstuk 2) leiden deze constateringen tot samenvattende kwalificaties (toereikend/ ontoereikend) over de onderzochte specifieke uitkeringen, of over het hele accountantsdossier. De constateringen en de samenvattende kwalificatie(s) zijn samen met de reactie van de accountant (hoor en wederhoor) vastgelegd in een besprekingsverslag. Het besprekingsverslag geeft daarmee de uitkomsten van de review weer.

Over de uitkomsten van de reviews doen wij samenvattend geanonimiseerd verslag in dit rapport dat is bestemd voor de opdrachtgever met wie wij deze opdracht zijn overeengekomen.

1.1.2 Werkzaamheden

Wij hebben de reviews uitgevoerd, zoals op 5 november 2024 met de Directeur-generaal DGOBDR van het ministerie van BZK is overeengekomen. Het betreft 15 door BZK aangewezen reviews.

Wij wijzen erop dat de reviews geen integraal onderzoek van het accountantsdossier omvatten, maar zijn beperkt tot de in hoofdstuk 2 vermelde toetspunten. De reviews zijn gestart in oktober 2024 en zijn door de Auditdienst Rijk uitgevoerd onder leiding van een accountant. Van de zijde van de accountantskantoren waren de verantwoordelijke accountants en senior teamleden bij de reviews aanwezig.

1.1.3 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd:

- uitkomsten reviews;
- verantwoording onderzoek;
- ondertekening.

Bijlage

2 Uitkomsten reviews

2.1 Toetsings- en wegingskader

Voor de samenvatting en weging van de uitkomsten van de reviewwerkzaamheden hanteren wij, conform de opdrachtbevestiging, voor de bepaling van de samenvattende kwalificatie over de hele review of per afzonderlijke regeling 'toereikend' of 'ontoereikend' de volgende toetspunten waarvan de toepassing uit het accountantsdossier behoort te blijken:

1. Staat de accountant op moment van afgifte van de controleverklaring als openbaar accountant ingeschreven in het accountantsregister van de NBA en beschikt hij over een vergunning van de AFM tot het uitvoeren van wettelijke controles (voor Den Haag en Amsterdam gelden afwijkende regels);
2. Heeft de accountant een dossier waaruit de door hem uitgevoerde accountantswerkzaamheden blijken;
3. Stemmen de door de medeoverheid openbaargemaakte jaarstukken overeen met de jaarstukken waarbij de accountant, blijkens zijn dossier, de controleverklaring heeft afgegeven.
4. Overeenkomstig de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 dienen de afgegeven controleverklaringen (verwijzing naar sisa-bijlage en toepassen toleranties) en het rapport van bevindingen (tabel fouten en onzekerheden) de voorgeschreven informatie-elementen te bevatten;
5. De materialiteit en de rapportagetoleranties dienen overeenkomstig het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 te worden toegepast;
6. Overeenkomstig de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 dient per specifieke uitkering een risicoanalyse te zijn uitgevoerd rekening houdend met de aandachtspunten zoals verwoord in de Nota Verwachtingen;
7. Overeenkomstig de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 dient voor iedere specifieke uitkering met een bedrag aan bestedingen > € 125.000 minimaal 1 deelwaarneming te zijn verricht. Wanneer meer deelwaarnemingen nodig zijn vanwege aard en omvang van de bestedingen, is het aan de accountant om dit op grond van professional judgement nader te bepalen en te onderbouwen;
8. De toetsing van D-indicatoren (op deugdelijke totstandkoming) dient plaats te vinden, maar kan afhankelijk van de aard van het proces en van de registratie zowel proces-als gegevensgericht plaatsvinden;
9. Voor de toetsing van de getrouwheid en de rechtmatigheid van de bestedingen dient de accountant zich mede te baseren op de specifieke toetspunten uit de wet- en regelgeving per specifieke uitkering. Dit is verder per specifieke uitkering in kernpunten uitgewerkt in bijlage 2. Relevante criteria hierbij kunnen bijvoorbeeld zijn periodeafgrenzing, maximale of minimale bedragen, normbedragen, doelgroepencriteria, aantallen prestaties, etc.
10. De accountant dient bij de toets op de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen alle negen rechtmatigheidscriteria (calculatiecriterium, valuteringscriterium, leveringscriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium, begrotingscriterium, voorwaardencriterium, misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium) toe te passen.

11. Op grond van paragraaf 8.3 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 zal de controlerend accountant van de medeoverheid bij het toetsen van de rechtmatigheid, tevens oog moeten hebben voor de mogelijkheid van het optreden van staatssteun.
12. De bevindingen inzake de voor de reviews geselecteerde specifieke uitkeringen in het accountantsdossier dienen overeen te komen met hetgeen de accountant hierover rapporteert.

Inzake toetspunt 10, toepassing van de negen rechtmatigheidscriteria, hebben wij nagevraagd wat op dit punt het beleid is voor de gehele accountantsorganisatie waartoe de in de selectie betrokken accountant behoort en of dit beleid uniform is voor de controle van specifieke uitkeringen voor alle typen SiSa-klienten van de betreffende accountantsorganisatie.

Een constatering bij de toetspunten 1 tot en met 5 leidt tot de samenvattende kwalificatie 'ontoereikend' voor het gehele dossier. Een constatering bij de overige toetspunten leidt tot de kwalificatie 'ontoereikend op het niveau van de specifieke uitkering die het betreft.

De constatering van elke individuele dossierreview hebben wij overgenomen uit de met de betrokken accountants afgestemde besprekingsverslagen. Op basis van het met de opdrachtgever in de opdrachtbevestiging overeengekomen toetsings- en wegingskader, leiden deze constatering tot de (samenvattende) kwalificatie 'toereikend' of 'ontoereikend' per onderzocht accountantsdossier, of per specifieke uitkering. Het is aan de betrokken ministeries om te bepalen wat de uitkomsten van de reviews betekenen voor de werking van de inzet van het instrument accountantscontrole als onderdeel van het M&O-beleid.

2.2 Reviewuitkomsten per dossier, inzake de toepassing van de punten uit het toetsings- en wegingskader BZK

Dossier 1

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings- en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 2

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings- en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 3

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings- en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 4

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings- en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 5

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings- en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 6

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft, met uitzondering van de specifieke uitkering G2 Participatiewet c.a., niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings- en wegingskader is het accountantsdossier, *met uitzondering van de specifieke uitkering G2*, op de onderzochte punten toereikend.

Op grond van de volgende constatering is het accountantsdossier inzake de specifieke uitkering G2 Participatiewet c.a. ontoereikend:

De verantwoordende gemeente heeft de uitvoering van de Participatiewet c.a. uitbesteed aan een andere, uitvoerende gemeente. Deze uitvoerende gemeente heeft over de gerealiseerde bestedingen voor de SPUK G2 een verantwoording over 2023 overlegd aan de verantwoordende gemeente, die is verwerkt in haar eigen SiSa-bijlage. De verantwoording van de uitvoerende gemeente is voorzien van een controleverklaring van diens accountant. De accountant van de verantwoordende gemeente heeft gebruik gemaakt van de werkzaamheden van die accountant en heeft hem daartoe een auditinstructie verstrekt. De accountant van de verantwoordende gemeente heeft een controlememorandum ontvangen waarin de accountant van de uitvoerende gemeente verslag doet van zijn uitgevoerde werkzaamheden. Het oordeel in de controleverklaring van de accountant van de uitvoerende gemeente bevat geen uitspraak over de rechtmatigheid van de bestedingen in overeenstemming met de daarvoor geldende wet- en regelgeving. De accountant van de verantwoordende gemeente heeft daarmee geen inzicht in de rechtmatigheid van de bestedingen op grond van geldende wet- en regelgeving inzake de bestedingen van specifieke uitkering G2. Uit zijn accountantsdossier blijken geen aanvullende werkzaamheden die dit compenseren.

De accountant van de verantwoordende gemeente onderschrijft onze constatering niet. In zijn reactie sluit de accountant na citaten uit de auditinstructie en het controlememorandum af met:

"Met het controlememorandum rapporteert accountant uitvoerende gemeente eenduidig en volledig in lijn met wat wij gevraagd hebben in onze auditinstructies. Uit het controlememorandum komen geen bevindingen. Ik ben het eens dat accountant uitvoerende gemeente de controleverklaring scherper had moeten formuleren. We zijn in gesprek met accountant uitvoerende gemeente om dat voor 2024 en verder aan te passen. We zijn dan ook overtuigd dat we over voldoende en geschikte controleinformatie beschikken/beschikken om ons oordeel voor de juistheid, getrouwheid en rechtmatigheid SiSa G2 op te baseren."

Dossier 7

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings- en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 8

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de

opdrachtgever overeengekomen toetsings-en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 9

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings-en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 10

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings-en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 11

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings-en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 12

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings-en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 13

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings-en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 14

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings-en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

Dossier 15

Onze review van de vastleggingen in het controledossier met betrekking tot de toetspunten 1 t/m 12 en de kernpunten per specifieke uitkering zoals uitgewerkt in bijlage 1, heeft niet geleid tot constatering. Op basis van het met de opdrachtgever overeengekomen toetsings-en wegingskader is het accountantsdossier op de onderzochte punten toereikend.

2.3

Reviewuitkomsten, inzake de toepassing van de 9 rechtmatigheidscriteria bij de controle op de rechtmatigheid van specifieke uitkeringen

Op aangeven van de Algemene Rekenkamer hebben wij afzonderlijk stilgestaan bij het toepassen van alle 9 rechtmatigheidscriteria door de accountant bij de controle op de rechtmatigheid van specifieke uitkeringen (zie ook toetspunt 10).

We hebben gezien dat inzake het begrotingscriterium, het voorwaarden-criterium en het M&O-criterium de financiële beheers handelingen van de medeoverheden expliciet getoetst worden (onderdeel van de werklijsten). De accountants hebben over deze 3 criteria ook uitgebreid gerapporteerd in de verslagen van bevindingen.

De overige criteria, te weten calculatiecriterium, valuteringscriterium, leveringscriterium, adressingscriterium, volledigheidscriterium en aanvaardbaarheidscriterium, zijn tevens getrouwheidscriteria. Deze vormen een integraal onderdeel van de jaarrekeningcontrole als geheel en worden getoetst in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel. De accountants hebben goedkeurende controleverklaringen bij de jaarrekeningen, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording van het bestuur, verstrekt. De accountants geven hiermee aan dat deze 6 rechtmatigheidscriteria, die tevens ook getrouwheidscriteria zijn, voldoen aan de gestelde eisen. Anders hadden de accountants geen goedkeurende controleverklaringen kunnen verstrekken.

2.4

Mogelijke verbeterpunten voor wet- en regelgeving

Uit de reviews zijn geen mogelijke verbeterpunten voor wet- en regelgeving naar voren gekomen.

3 Verantwoording Onderzoek

3.1 Werkzaamheden en afbakening

Object van onderzoek zijn de vastleggingen in het dossier ter onderbouwing van de door de accountants afgegeven controleverklaringen bij de jaarverantwoordingen van de medeoverheden, waaruit dient te blijken dat de voorschriften uit de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 en de wet- en regelgeving per specifieke uitkering zijn toegepast. De review omvat niet een review van alle door de accountant uitgevoerde werkzaamheden (geen integraal onderzoek van het accountantsdossier). Evenmin verrichten wij een zelfstandige accountantscontrole of andersoortige opdracht bij de medeoverheid of verstrekken wij zekerheid over juistheid en volledigheid van de betreffende jaarverantwoordingen.

Het definitieve 'besprekingsverslag reviewuitkomsten' is, na hoor en wederhoor, verstrekt aan de betrokken accountant. Dit besprekingsverslag is een dossierstuk van de Auditdienst Rijk en kan door ons desgevraagd aan onze opdrachtgever worden verstrekt onder de restrictie dat verdere verspreiding niet is toegestaan. De besprekingsverslagen zijn bouwstenen voor dit rapport.

3.2 Grondslagen en beperkingen van onze werkzaamheden

Wij voeren deze opdracht uit op grond van de wettelijke bepalingen inzake reviews overeenkomstig de Comptabiliteitswet 2016, het Besluit Auditdienst Rijk en met inachtneming van het audit charter van de Auditdienst Rijk.

Op de totstandkoming van de besprekingsverslagen van de individuele reviews en deze samenvattende rapportage over de uitkomsten van alle uitgevoerde reviews is de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) van toepassing. De Nadere voorschriften controle en overige standaarden (NVCOS) van de NBA zijn niet van toepassing op deze reviews, besprekingsverslagen en samenvattende rapportage, omdat er geen controle-, beoordelings- of andere assurance-opdracht dan wel een aan assurance verwante opdracht in de zin van deze Standaarden is uitgevoerd.

De reviewwerkzaamheden hebben het karakter van collegiaal overleg tussen de contactpersoon van de Auditdienst Rijk en de betrokken accountant.

Wij hebben geen representatieve steekproef uitgevoerd en wij doen geen uitspraak over wat de uitkomsten van onze reviews betekenen voor de werking van de inzet van het instrument accountantscontrole als onderdeel van het M&O-beleid. De betrokken ministeries zullen hierover een eigen afweging moeten maken en daarbij mede gebruik kunnen maken van deze rapportage. Wij doen geen uitspraak over de kwaliteit en juistheid van de door de betrokken accountants afgegeven controleverklaringen en de getrouwheid van de jaarverantwoordingen van de medeoverheden. Wij hebben geen betrokkenheid bij het bepalen van de mogelijke gevolgen van de uitkomsten van de review voor de medeoverheid of de betrokken accountant.

3.3 Gebruik en verspreiding rapport

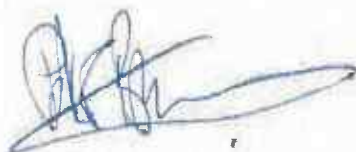
Dit rapport wordt uitgebracht aan de opdrachtgever voor dit onderzoek, de Directeur-generaal DGOBDR van het ministerie van BZK. Het is de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever en de betrokken ministeries om te bepalen of deze overeengekomen reviewwerkzaamheden toereikend en geschikt zijn voor het doel van de opdracht.

De Auditdienst Rijk is de interne auditdienst van het Rijk. Dit rapport is primair bestemd voor de opdrachtgever met wie wij deze opdracht zijn overeengekomen. Voor openbaarmaking door het opdracht gevende ministerie van door de Auditdienst Rijk aan dit ministerie uitgebrachte rapporten gelden de voorschriften uit de Wet open overheid. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht van door de Auditdienst Rijk uitgebrachte rapporten naar de Tweede Kamer.

4 Ondertekening

Den Haag, 21 januari 2025

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized initials and a long horizontal stroke.

dhr. drs. P.C. Breukhoven RA

Projectleider

Auditdienst Rijk

Bijlage 1: Geselecteerde specifieke regelingen met specifieke toetspunten

Regeling Nr.	Indicator	Naam regeling	Link naar regeling	Kernpunten
1	Indicator: A2/01	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	<u>wetten.nl - Regeling - Besluit veiligheidsregio's - BWBR0027844 (overheid.nl)</u>	Artikel 8.5 Het bestuur van de veiligheidsregio besteedt de bijdrage voor de doeluitkering aan de uitvoering van taken die aan het bestuur op grond van artikel 10 van de wet zijn toegekend. <u>https://wetten.overheid.nl/BWBR0027466/2024-01-01/#Paragraaf3_Artikel10</u>
			-	Artikel 8.6 Indien de accountant een afkeurende verklaring of een verklaring met beperking of oordeelsonthouding heeft gegeven, kan Onze Minister de jaarlijkse bijdrage voor de doeluitkering voor een volgend jaar verminderen.
		Doelgroep: Veiligheids regio's		
2	Indicator: A16/09	Specifieke uitkering: Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	<u>https://wetten.overheid.nl/BWBR0046732/2023-02-25</u>	Artikel 2: Subsidieabele kosten incl. verwijzingen naar overige wet- en regelgeving.
			-	Artikel 3: Normbedragen per kostensoort of werkelijke kosten met verwijzing naar overige wet- en regelgeving.
			-	Artikel 4: De gemeenten besteden de specifieke uitkering gedurende de periode van 1 maart 2022 tot en met 31 december 2023
3	Indicator: A20/A20B	Doelgroep: Gemeenten	-	
		Specifieke uitkering voor gemeenten in verband met de versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme in 2023 - 2026	<u>wetten.nl - Regeling - Regeling specifieke uitkering gemeente in verband met de versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 - BWBR0046954 (overheid.nl)</u>	Artikel 11.2 Gelden dienen te zijn besteed aan taken en projecten waarvoor deze zijn toegekend. Mogelijke taken en projecten zijn opgesomd in artikel 3. De SPUK wordt toegekend op aanvraag. Uit de toekenning zal moeten blijken om welke taken en projecten het daadwerkelijk gaat.

		Doelgroep: gemeenten/me deoverheden	-	
4	Indicator: B2/10	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	wetten.nl - Regeling - Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021 - BWBR0045864 (overheid.nl)	Artikel 3, lid 1: doelgroepcriterium en specifieke activiteiten: De Minister verstrekt de specifieke uitkering aan het college uitsluitend ter bekostiging van de uitvoering van één of meer van de volgende activiteiten gericht op ondersteuning van potentieel gedupeerden en personen, genoemd in artikel 2.21 Wh
			-	Artikel 6, lid 2: Bij de verantwoording van de activiteiten, genoemd in artikel 3, eerste lid, aanhef en onder a, b, d en f, kan het college de daadwerkelijke kosten of de daarvoor gestelde normbedragen verantwoorden. De normbedragen, met uitzondering van het normbedrag, genoemd in het vierde lid, onder d van dit artikel, worden eenmalig opgegeven voor de looptijd van deze regeling.
			-	Artikel 6, lid 3: De wijze van verantwoorden van het college als bedoeld in het tweede lid is onherroepelijk en geldt voor de gehele looptijd van deze regeling, met dien verstande dat het college dat heeft gekozen voor verantwoording via de systematiek van normbedragen, eenmalig de mogelijkheid heeft om dit te wijzigen naar de systematiek van werkelijke kosten. Deze wijziging geldt alsdan voor alle activiteiten genoemd in artikel 3, eerste lid, met uitzondering van het bepaalde in onderdeel c van dat artikel.
				Artikel 6, lid 8: De in het zevende lid genoemde aantallen (potentieel) gedupeerden kunnen eenmalig opwaarts worden bijgesteld voor ex-partners als bedoeld in artikel 2.14g, eerste en tweede lid, Wh.
6	Indicator: C209/209B	Meerjarige regeling huisvesting aandachtsgroepen 2023	wetten.nl - Regeling - Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen - BWBR0046932 (overheid.nl) https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/rha	Artikel 10.4 Gelden dienen te zijn besteed aan activiteiten waarvoor deze zijn toegekend. Mogelijke activiteiten zijn opgesomd in artikel 2. De SPUK wordt toegekend op aanvraag. Uit de toekenning zal moeten blijken om welke activiteiten het daadwerkelijk gaat.
				Artikel 3.2 De specifieke uitkering wordt niet verstrekt voor BTW verschuldigd over kosten voor activiteiten voor zover het bedrag van de BTW in aanmerking komt voor compensatie op grond van de Wet op het BTW-compensatiefonds.
7	Indicator: C81	Doelgroep: gemeenten Specifieke uitkering aan provincies ten behoeve van de financiering van (tijdelijke) capaciteit of externe expertise voor het opstellen en uitvoeren van de woondeals	%20Officiële%20bekendmakingen%20(officiëlebekendmakingen.nl)">Staatscourant 2022, 24535 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officiëlebekendmakingen.nl)	Artikel 3.1: De uitkering moet uiterlijk 31-12-2025 besteed zijn
			-	In hoofdstuk 3 van de toelichting zijn voorbeelden genoemd waar de middelen voor ingezet kunnen worden
		Doelgroep: provincies	-	

8	Indicator: C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	wetten.nl - Regeling - Regeling Woningbouwimpuls 2020 - BWBR0043557 (overheid.nl)	Besluit artikel 10.2: Gelden dienen te zijn besteed aan activiteiten waarvoor deze zijn toegekend. Mogelijke activiteiten zijn opgesomd in artikel 2. De SPUK wordt toegekend op aanvraag. Uit de toekenning zal moeten blijken om welke activiteiten het daadwerkelijk gaat.
			wetten.nl - Regeling - Besluit Woningbouwimpuls 2020 - BWBR0043540 (overheid.nl)	
9	Indicator: D12	Doelgroep: gemeenten Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten 2020-2024	wetten.nl - Regeling - Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 - BWBR0043356 (overheid.nl)	Artikel 3.7.1 : De subsidie wordt uitsluitend besteed aan de activiteiten waarvoor zij is verstrekt. Mogelijke activiteiten zijn opgesomd in artikel 3.1. De SPUK wordt toegekend op aanvraag. Uit de toekenning zal moeten blijken om welke activiteiten het daadwerkelijk gaat.
		Doelgroep: gemeenten		Artikel 3.7.2: De subsidie wordt uiterlijk in 2024 besteed.
10	Indicator: D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	wetten.nl - Regeling - Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters - BWBR0048019 (overheid.nl)	Artikel 4.1: De Minister verstrekt aan gemeenten een eenmalige specifieke uitkering om in de periode van 1 augustus 2022 tot en met 31 december 2023 in samenwerking met de kinderopvang voorschoolse educatie aan te bieden aan ontheemde peuters.
		Doelgroep: gemeenten		Artikel 4.2: De specifieke uitkering bedraagt € 9.000 per ontheemde peuter die op 1 november 2022 ingeschreven is in de gemeente en wordt ambtshalve beschikt en in één keer uitbetaald. Artikel 6.3: Als uit de eindverantwoording blijkt dat de uitkering niet, niet geheel, of onrechtmatig is besteed kan de Minister tot twaalf maanden na het ontvangen van de eindverantwoording de uitkering ter hoogte van het niet of onrechtmatig bestede deel terugvorderen.
11	Indicator: E104	Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	wetten.nl - Regeling - Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur - BWBR0048724 (overheid.nl)	Artikel 5: De kosten die wel en niet voor vergoeding in aanmerking komen
		Doelgroep gemeenten		Artikel 9: verplichtingen van de ontvanger
12	Indicator: E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaier	wetten.nl - Regeling - Subsidieregeling sanering verkeerslawaaier - BWBR0020731 (overheid.nl)	Paragraaf 2: Subsidiabele maatregelen

				Artikel 2.2: Er wordt geen subsidie verstrekt voor BTW verschuldigd over kosten voor projecten als bedoeld in het eerste lid, tenzij de subsidieontvanger aantoonbaar de BTW niet kan verrekenen of hiervoor geen compensatie kan krijgen op grond van de Wet op het BTW-compensatiefonds.
		Doelgroep: gemeenten/provincies/GRen		paragraaf 3.2 : kosten die wel en niet in aanmerking komen voor uitvoeringssubsidie
				Artikel 7.1 De Minister kan aan het gemeentebestuur of het bestuur op aanvraag subsidie verstrekken ter zake de kosten van voorbereiding van, begeleiding van en toezicht op maatregelen als bedoeld in artikel 3, eerste lid;
13	Indicator: E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	Staatscourant 2020, 53322 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl)	Artikel 5: kosten die niet in aanmerking komen voor subsidie
		Doelgroep: gemeenten		Artikel 13: verplichtingen ontvanger
14	Indicator: E87	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma ma zoetwater	wetten.nl - Regeling - Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater - BWBR0046957 (overheid.nl)	Artikelen 3 en 4: kosten die wel en niet voor subsidie in aanmerking komen
				Artikel 11: De rijksbijdrage wordt uitsluitend besteed aan maatregelen waarvoor de rijksbijdrage is verleend.
15	Indicator: E97	Tijdelijke regeling specifieke uitkering Bodem 2023	Staatscourant 2023, 10591 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl)	Artikel 11 Besteding specifieke uitkering historische spoedopgave (bestedingsvereisten)
		Doelgroep: gemeenten en provincies (in de rol van bevoegd gezag ihkv deze regeling)		Artikel 18 Besteding specifieke uitkering voor buitenproportionele opgaven (bestedingsvereisten) Artikel 25 besteding specifieke uitkering voor oude afspraken (bestedingsvereisten)
16	Indicator: F20	Regeling specifieke uitkering impulsaanpak winkelgebieden	wetten.nl - Regeling - Regeling specifieke uitkering impulsaanpak winkelgebieden - BWBR0046593 (overheid.nl)	Artikel 2 specifieke uitkering (voorwaarden)
				Artikel 11; Verplichtingen van de ontvanger

		Doelgroep: gemeenten		
17	Indicator: F28	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	wetten.nl - Regeling - Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid - BWBR0047918 (overheid.nl)	Artikel 4: in aanmerking komende kosten, rekening houdend met artikel 2, doel van de regeling. Zie ook artikel 6
		Doelgroep: gemeenten en provincies		
18	Indicator: G2	Participatiewet etc	wetten.nl - Regeling - Participatiewet - BWBR0015703 (overheid.nl)	Voor de rechtmatigheid van de bestedingen draait het in de kern om de constatering dat de uitkering voor de juiste bedragen wordt toegekend aan rechthebbenden en dat verminderingen en terugvorderingen worden opgelegd conform de geldende criteria. De toetsingscriteria liggen vast in de Participatiewet en bijbehorende regelingen.
		Doelgroep: gemeenten/ Grën		
19	Indicator: G13	Onderwijsroute	Staatscourant 2022, 30604 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl) Staatscourant 2023, 27881 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl)	Artikel 3. bestedingseisen artikel 8 Indien in het kalenderjaar 2022 de uitkering, bedoeld in artikel 2, niet volledig is besteed aan de onderwijsroute of voorzieningen als bedoeld in artikel 3, kan het college het niet bestede bedrag tot maximaal 100% van de toegekende uitkering reserveren voor besteding aan de onderwijsroute of voorzieningen als bedoeld in artikel 3, in het daaropvolgende kalenderjaar.
		Doelgroep gemeenten		
20	Indicator: H30	Versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	wetten.nl - Regeling - Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 - BWBR0047862 (overheid.nl)	Hoofdstuk 7, algemene verplichtingen

			wetten.nl - Regeling - Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevo- dering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 - BWBR0047862 (overheid.nl)	artikel 5.3: Wijze van verdeling. In dit artikel staat het percentage van 15% vermeld dat tussen onderdelen geschoven kan worden en het percentage van 20% wat maximaal van 2023 naar 2024 meegenomen kan worden.
		Doelgroep gemeenten		
21	Indicator: H32	Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	wetten.nl - Regeling - Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden - BWBR0048157 (overheid.nl)	Artikel 2.3 voorwaarden
				Artikel 2.8 hoogte van de uitkering en vaststelling
22	Indicator: H35	Doelgroep gemeenten IZA-doelen 2023-2026 (Integraal zorgakkoord)	Officiële-bekendmakingen-(officiëlebekendm-akingen.nl)">Staatscourant 2023, 19964 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officiëlebekendm- akingen.nl)	artikel 5. de financiering mag niet dubbel lopen met H30
				Artikel 7, verplichtingen verbonden aan de uitkering
				Artikel 9.2, Indien de activiteiten waarvoor de uitkering is verleend zijn verricht en daarnaast volledig is voldaan aan de verplichtingen die verbonden zijn aan de uitkering, wordt de uitkering vastgesteld op ter hoogte van een bedrag per jaar dat bestaat uit de bestedingen in het betreffende jaar, tot ten hoogste het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag per jaar.
23	Indicator: L18	Doelgroep gemeenten Agroprogramma a Groningen	SPUK op basis van een beschikking, dus geen regeling	uitvoeringsactiviteiten zijnde activiteiten in het kader van de ambitie, het doel, de aanpak of de beoogde resultaten als bedoeld in het Agroprogramma Groningen in de periode van 4 februari 2021 tot en met 31 december 2025.
			het Agroprogramma Groningen (Kamerstuk 33 529, nr. 830 en Kamerstuk 33 529, nr. 846).	Artikel 2 Verplichtingen: 1. Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen en de provincie Groningen nemen het Unierecht met betrekking tot mededinging, aanbesteding en staatssteun in acht bij de besteding van de eenmalige specifieke uitkering. 2. De provincie Groningen zorgt voor de uitvoering van het Plan van Aanpak Agroprogramma Groningen, hiervoor richt zij een programmabureau in. 3. De provincie Groningen informeert de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ten minste twee keer per jaar over de voortgang van de activiteiten onder het Agroprogramma Groningen;

24	Indicator: L27	Regeling provinciale maatregelen PAS-melders	wetten.nl - Regeling - Regeling provinciale maatregelen PAS-melders - BWBR0048054 (overheid.nl)	Artikel 2, specifieke uitkering (voorwaarden)
		Doelgroep: provincies		Artikelen 6 en 7 verplichtingen (van de ontvanger)
25	Indicator: L31	Regeling uitvoering bestuursovereenkomst nitraat	wetten.nl - Regeling - Regeling uitvoering bestuursovereenkomst nitraat - BWBR0048959 (overheid.nl)	Artikel 2, specifieke uitkering (voorwaarden)
				Artikel 4. De provincie neemt het Unierecht met betrekking tot mededinging, aanbesteding en staatssteun in acht bij de besteding van de specifieke uitkering.

Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
(070) 342 77 00